

SKARABEUSZ PARACZIJA

Muzeum Egipskie w Berlinie, nr inw. ÄMB 2000

wystawa „Śmierć i życie w starożytnym Egipcie” w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu

Steatyt

7,8 x 9,5 x 3,2 cm

XVIII dynastia, ok. 1500-1400 p.n.e.

Pochodzenie: Teby. Włączony do zbiorów muzeum w Berlinie z kolekcji Giuseppe Passalacqua.

Skarabeusze sercowe umieszczano na piersiach mumii nie tylko w ogólnym celu magicznej ochrony, ale przede wszystkim z konkretnego powodu zabezpieczenia pośmiertnej przyszłości zmarłego. Zapisywany na nich magiczny tekst (Rozdział 30B Księgi Umarłych) zwracał się bezpośrednio do serca zmarłej osoby. Był to rodzaj apelu do serca, by stanęło po stronie zmarłego będąc świadkiem podczas *psychostasis*, “ważenia duszy” przed trybunałem Ozyrysa. Był to niebezpieczny moment, decydujący o przyszłości człowieka i wiele zależało od serca, które mogło zaświadczyć o grzechach zmarłego, gdy umieszczono je na jednej z szal wagi, kładąc na drugiej strusie pióro, symbol *ma'at* - kosmicznego i moralnego ładu, prawdy, sprawiedliwości.

Skarabeusze sercowe z ludzkimi twarzami, datowane głównie na okres od XVII do XIX dynastii, są dość rzadkie, a ten należący do Paraczija ma unikatową formę skarabeusza z ludzką głową i rękoma, umieszczonego na egidzie w kształcie naszyjnika z głowami sokołów. Głowa w peruce wyłania się z przedniej części pancerza (*prothorax*). Ludzkie ręce wysunięte są spod ciała skarabeusza do przodu. Detale twarzy, włosy peruki, linie wzdłuż skrzydeł, a także jak sznury paciorków i sokole głowy w naszyjniku, są wyrzeźbione bardzo precyzyjnie. Tekst Rozdziału 30B jest wryty na płaskiej spodniej stronie skarabeusza. Choć obiekt ten jest małym arcydziełem, co sugeruje wysoką pozycję właściciela, jego imię nie jest zaświadczone na żadnym innym zabytku. Imię Pa-ra-czija można przetłumaczyć jako “Mówca radosnego okrzyku”, możliwe jednak, że jest to imię obcego

